

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer

Kontor

15. april 2020

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Uformel videokonference for udenrigsministre (handel) den 16. april 2020

Det kroatiske formandskab har indkaldt EU's udenrigshandelsministre til en uformel videokonference den 16. april med henblik på at drøfte de handelspolitiske aspekter af COVID-19-krisen, herunder implikationer for EU's handelsrelationer til tredjelande, bæredygtigheden af globale værdi- og forsyningskæder samt handelspolitikens bidrag til at forberede grundlaget for en økonomisk genopretning. Videomødet er kommet i stand på opfordring fra en række medlemslande, heriblandt Danmark.

Da mødet er uformelt, kan der ikke træffes beslutninger.

-oOo-

De langsigtede økonomiske konsekvenser af COVID-19-pandemien er vanskelige at beregne, men i både Europa, Kina og USA vil 1. kvartal 2020 vise negativ vækst. I denne vanskelige situation er det væsentligt at opretholde internationale handelsstrømme og forsynings- og værdikæder for at undgå yderligere erodering af økonomisk aktivitet og beskæftigelse. Det gælder ikke mindst for en lille åben økonomi som den danske.

Uhindret grænseoverskridende handel med varer og tjenesteydelser kan desuden bidrage til at overvinde pandemien ved at give bedre adgang til vigtige lægemidler og medicinsk udstyr, herunder input til fremstilling. Dette har ikke mindst betydning for udviklingslande med svage sundhedssystemer og begrænset/manglende egenproduktion af kritiske produkter.

Mange regeringers ønske om at beskytte egne befolkninger og sikre tilstrækkelig adgang til værnemidler og kritiske fødevarer har imidlertid ført til en stigning i handelsrestriktioner. Især når disse ikke er tilstrækkeligt

målrettede eller bryder med WTO-regelsættet, kan konsekvenserne for globale forsynings- og værdikæder blive alvorlige.

Situationen kalder på internationalt lederskab og koordination, fordi COVID-19-krisen og de afledte tiltag risikerer at forøge de globale handelspolitiske spændinger, herunder ikke mindst mellem USA og Kina. I det lys er det positivt, at G20 efter en lidt tøvende start synes at tage mere ansvar og bl.a. har opfordret til globalt samarbejde om at holde vitale forsyningskæder åbne i en fælles front mod COVID-19.

På europæisk plan har Kommissionen iværksat en række initiativer, der skal afbøde de negative effekter af COVID-19 og samtidig sikre fortsat EU-sammenhold (jf. nedenfor). Regeringen støtter tæt europæisk dialog og samarbejde om at finde fælles veje ud af den aktuelle krise og ser det uformelle handelsministermøde som rettidig opfølgning på det uformelle DER-møde den 26. marts, hvor stats- og regeringscheferne forpligtede sig til internationalt samarbejde og multilaterale løsninger ift. håndtering af COVID-19-pandemien og dens konsekvenser.

-oOo-

Handelsministermødet ventes at fokusere på arbejdet med at styrke og tilpasse globale integrerede værdi- og forsyningskæder og adressere COVID-19's indvirkning på den globale økonomi og international handel, herunder det multilaterale handelssystem. Nogle lande ventes at tale for, at EU styrker selvforsyningen af lægemidler og medicinsk udstyr gennem relokalisering af produktion og opbygning af lagre i Europa, mens andre ventes at fokusere på tiltag, der sikrer fortsat global markedsadgang, eliminere told og andre handelsbarrierer på medicinsk udstyr samt fremmer multilaterale løsninger for handel med essentielle sundhedsprodukter i krisesituationer.

Desuden ventes Kommissionen ved handelskommissær Phil Hogan at redegøre for de seneste handels- og investeringsrelaterede EU-tiltag, som skal sikre fortsat EU-sammenhold, herunder iværksættelse af midlertidig kontrol med eksport af personlige værnemidler til tredjelande m.h.p. at afhjælpe og forhindre forsyningsproblemer i EU. Forordningen kom som respons på, at flere medlemsstater havde indført nationale eksportforbud internt i EU, hvoraf de fleste siden er fjernet. Efter opfordring fra bl.a. Danmark har Kommissionen undtaget Grønland, Færøerne og en række nære nabolande som Norge fra kravet om eksporttilladelse. Der ventes en drøftelse af en mulig forlængelse af ordningen, som udløber den 26. april. Regeringen kan støtte en begrænset forlængelse af den midlertidige ordning.

Kommissæren ventes også at nævne nye EU-retningslinjer om screening af udenlandske investeringer relateret til kritisk infrastruktur særligt på sundhedsområdet. Retningslinjerne er fremsat i lyset af den nuværende situation, som har vist stor afhængighed af det kinesiske marked på kritiske områder, og skal derfor særligt ses i forhold til opretholdelse af produktion af nødvendigt medicinsk udstyr samt en eventuel risiko for utilsigtet kortsigtet salg af kritisk infrastruktur i EU under kriseperioden. Retningslinjerne knytter sig til EU-forordning 2019/452 om screening af udenlandske investeringer, som finder anvendelse fra den 11. oktober 2020. Regeringen støtter et styrket og fremskyndet samarbejde inden for forordningens gældende rammer.

Desuden ventes en omtale af Kommissionens beslutning om midlertidig ophævelse af told og moms på produkter, der importeres fra tredjelande til EU af statslige organisationer og er nødvendige for at bekæmpe COVID-19-pandemien. Beslutningen gælder perioden 1. januar-31. juli 2020 og er relateret til forordning 1186/2009 samt direktiv 2009/132/EF.

Kommissionen ventes desuden at orientere om kontakter til tredjelande om forsyning af medicin og værnemidler, hvor Indien har vanskeliggjort eksport til EU af aktivstoffer til fremstilling af kritisk medicin. En anden aktuel udfordring knytter sig til, at en række medlemsstater, inkl. Danmark, bilateralt er blevet anmodet af USA om at bistå med bl.a. medicinsk udstyr i en situation, hvor EU internt oplever forsyningsvanskeligheder. Regeringen tillægger det transatlantiske samarbejde stor betydning og undersøger mulighederne for et positivt svar med samtidig tanke på egne behov og EU-solidaritet.

Endelig ventes kommissæren at afrapportere fra G20-handelsministrenes møde den 31. marts, herunder beslutningen om at give WTO det centrale ansvar for at opsamle og overvåge internationale handelsrestriktioner i kølvandet på COVID-19. Der ventes desuden en orientering om forberedelserne til det næste møde i G20-kredsen den 22. april.

-oOo-

Det er regeringens holdning, at en fair og bæredygtig handelspolitik kan spille en vigtig rolle i afbødningen af de økonomiske konsekvenser af COVID-19-krisen både på kort og lang sigt. Regeringen støtter Kommissionens tiltag til at sikre bæredygtighed og robusthed i europæiske forsyningskæder, men lægger vægt på, at foranstaltninger, der begrænser frie handelsstrømme, skal være velbegrundede, proportionale, midlertidige og transparente samt ske under iagttagelse af princippet om international solidaritet. Regeringen vil arbejde for, at multilaterale løsninger afsøges i form af en WTO-aftale for global handel med kritiske sundhedsprodukter.

EU skal tage aktiv del i en koordineret international respons på COVID-19, som medvirker til at opretholde samhandlen på verdensplan samtidig med, at europæiske interesser varetages. Regeringen støtter en fortsat aktiv indsats i EU for indgåelse af fair og bæredygtige handelsaftaler, der kan bidrage til at formindske afhængigheden af enkelte markeder. Danske arbejdspladser og eksportinteresser sikres bedst gennem opretholdelse og styrkelse af de globale værdi- og forsyningskæder samt et transparent og regelbaseret handelssystem med WTO i centrum. Regeringen støtter samarbejdet med bl.a. USA om reformtiltag i WTO, der skal sikre handel på fair og lige vilkår.

Jeppe Kofod

Dagsordenspunktet hører under Udenrigsministeriets ressort